

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ALTMİŞALTINCI SÛRE-İ CELÎLE
el-TAHRÎM SÛRE-İ CELÎLESİ
Medenî(; Medîne-i Münevvere döneminde inmiş)dir,
12 âyet-i kerîmedir.

O Rahmân ve O Rahîm olan Allâh'ın ismiyle!

1- Ey Nebî(yy-i zî şân)! Allâh'ın sana helâl etmiş olduğu şeyi, eşlerinin hoşnutluğunu arar olduğun halde niçin (kendine) haram ediyorsun? (Gerçi bu, haddi zâtında günah değilse de, senin yüce makamına nispetle evlâyı terk dahi günah gibi sayılacağından) **Allâh** (o zelleni hakkıyla bağışlayan bir) **Gafûr'dur**; (çok merhametli olduğu için seni sorumlu tutmayan bir) **Rahîm'dir**.

Âişe (Radyallâhu anhâ) şöyle anlatmıştır:" Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem), tatlıyı, özellikle balı çok severdi. Zeyneb binti Cahş (Radyallâhu anhâ)nın yanında ara sıra fazlaca kalıp bal şerbeti içerdî. Bundan dolayı bana bir kıskançlık arız oldu ve yakın arkadaşım Hafsa ile: "Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hangimizin yanına girerse, ona: 'Sende hoş olmayan bir koku hissediyorum, yoksa kötü kokulu bir şey mi yedin?' diyeceğimize dâir anlaştık." Bir kere Hafsa'nın yanına girdiğinde kendisine bunu söyleyince o, hanımlarını hoşnut etmek için: "Hayır! Ben Zeyneb binti Cahş'ın yanında bal şerbeti içtim. Ama bir daha içmeyeceğime yemin ettim, fakat bunu kimseye söyleme! Bir de sana şu müjdeyi vereyim ki; benden sonra ümmetimin yönetimini Ebû Bekir, ondan sonra da baban Ömer üstlenecek!" buyurdu ve bunu da gizlemesini istedi. Fakat Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) yanından ayrılır ayrılmaz Hafsa (Radyallâhu anhâ) aramızdaki duvara vurarak bana bu durumu haber verdi ve kimseye söylemememi istedi. Derken Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) kendisine gelen vahiyle bu durumu öğrenince, sırrının açığa çıkmasından dolayı hiddetlenerek bir ay süreyle hiçbir hanımının yanına girmedî. İşte bu kıssa hakkında sûrenin başından itibaren beş âyet-i celîle nazil oldu." Bazı câhillerin sandığı gibi burada bir günah söz konusu değildir, zira Allâh'ın helâlini haram kılmak iki türlü değerlendirilir: Bir helâlin haram olduğuna inanmak şeklindeyse, gûnahtan da öte insanı kâfir edecek bir inançtır ki, Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hakkında böyle bir şeyi düşünmek kâfirliktir. Ama Allâh'ın bir helâlini, yemin etmek suretiyle kendine yasaklamak anlamında kabul edilirse, bu günah bile değildir. Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in yaptığı da budur! Ancak burada yüce makamına nispetle bir evlâyı terk ve bir zelle vukuundan bahsedilebilir ki, bu da nice hikmetli hükümlerin beyanına sebep olması hasebiyle ümmet hakkında büyük bir rahmete vesile olmuştur. (Hâzin, Âlûsî, Tefsîr-i Mâtüridi)

2- Muhakkak ki Allâh (keffaret vererek) **yeminlerinizi çözmeyi size meşru' kılmıştır**. (Bütün işlerinizi yöneten) **Mevlâ'nız ancak Allâh'tır**.

Alîm de Hakîm de ancak O'dur! (Her şeyi bilip, her işte sizin menfaatinizi gözettiğinden, kârinıza olan şeyleri bildiği için tüm emir ve yasakları hikmete uygundur.)

3- Hani Nebî, eşlerinden birine(; Hafsa'ya) sır olarak bir söz söylemişti, ama o onu (Âişe'ye) haber verdiğinde, Allâh da ona onu açıklayınca, o (Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)) onun bir kısmını (Hafsa'ya) bildirdi, (daha fazla mahcup etmemek için ve hilâfet konusunun yayılmasını istemediğinden dolayı) diğer bir kısımdan da yüz çevirdi (ki, böylece balı kendisine haram ettiği sırrını söylediğini yüzüne vurdu, fakat babasının halife olacağı sırrını ifşa ettiğine değinmedi). Artık ona bunu haber verince, o (Hafsa): "İşte bunu sana kim haber verdi?" dedi.

O da: "(Her şeyin görünen-görünmeyen tüm yönlerini hakkıyla bilen) O Alîm ve Habîr bana haber verdi!" dedi.

4- (Ey Âişe ve Hafsa!) Eğer ikiniz (peygamberime karşı yapmış olduğunuz bu işten) Allâh'a tevbe ederseniz(, işte gereken odur)! (Zira) gerçekten kalpleriniz (haktan) meyletmiştir. (Nitekim yapmanız gereken şey Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in sevdiğini severek, sevmediğini de hoş karşılamayarak ona samimi olmanızdı.) Ama ona karşı ikiniz birbirinize arka (ve destek) çıkarsanız, şüphesiz ki onun Mevlâ'sı ancak O Allâh'tır!

İşte sana! Bunun ardından Cibril, (Ebû Bekir ve Ömer gibi) salih müminler ve melekler de yardımcılardır.

5- O sizi boşarsa, ola ki Rabbi sizin yerinize ona sizden daha hayırlı olanları, (Allâh'a) teslim olanları, iman edenleri, namaz kılanları / gece namazına devam edenleri /, tevbe edenleri, ibadete devam edenleri, oruç tutanları dul ve bakire eşler olarak verir.

6- Ey iman etmiş olan kimseler! (Emirleri tutup, yasaklardan kaçarak) kendi nefislerinizi ve ailelerinizi farklı bir ateşten koruyun ki; (diğer ateşler odunla tutuştuğu gibi,) onun yakacağı (da), o (inkarcı) insanlarla(, çabuk yanan ve çokça yakan) o (kibrit) taşlar(ı)dır. Onun üzerinde iri yapılı, sert tabiatlı birtakım melekler vardır ki onlar, kendilerine emretmiş olduğu şeyler hususunda Allâh'a isyan etmezler ve emrolunmakta oldukları şeyi yaparlar.

Ebû İmrân Hazretlerinden nakledildiğine göre; zebânî diye bilinen bu meleklerin sayısı ondokuz olup, her birinin iki omuzu arası yüz senelik mesafedir. Kalplerinde hiçbir acıma duygusu bulunmayan bu melekler azap için yaratılmışlardır. Onlardan biri cehennem ehlinden birisine bir darbe vurduğu zaman, onu tepesinden tırnağına kadar öğütülmüş bir un haline getirir. (Âlûsî)

7- (Kâfirler cehenneme atılırken özür dilemeye kalktıklarında onlara denir ki:) "Ey inkâr etmiş olan kimseler! Bugün özür dilemeyin! Siz ancak (dünyada) yapmakta bulunmuş olduğunuz şeylerle cezalandırılmaktasınız."

8- Ey iman etmiş olan kimseler! Allâh'a nasûh bir tevbe ile tevbe edin! Ola ki Rabbiniz kötü işlerinizi sizden tamamen siler ve Allâh'ın, o Peygamberi ve onunla birlikte iman etmiş bulunanları rezil etmeyeceği bir günde sizi, altlarından ırmaklar akmakta bulunan pek kıymetli cennetlere girdirir. (Sıratı geçerlerken) onların nuru önlerinde ve sağlarında (kendilerinden önce) koşacaktır. Onlar(münafıkların nurunun söndüğünü görünce): "Ey Rabbimiz! Bizim için nurumuzu tamamla ve bizim için (günahlarımızı) bağışlamada bulun! Şüphesiz ki Sen her şeye (hakkıyla gücü yeten bir) Kadîr'sin!" diyeceklerdir.

"Nasûh" kelimesi; mübalağa vezinlerindedir ki aslında tevbe edenlerin vasfı iken mecazî bir isnatla tevbenin sıfatı kılınmıştır; Buna göre mana: "Tevbe etmek isteyenlerin, kendi nefislerine tevbe ile nasihat ederek onu hakkıyla yerine getirmeleridir" Gerçi: "Günahlar sebebiyle kişinin

dînî hayatında açtığı yırtıkları yamayan bir tevbe"; "Hâlis bîr tevbe"; "Sahibinde eseri belli olduğu için, diğer insanlara da örnek olacak nitelikte nasihatkâr bir tevbe" gibi yirmi küsur farklı mana verilmiştir.

9- Ey Nebî(yy-i zî sân)! Kâfirlerle (kılıçla) ve münafıklarla (delile dayalı bir yolla) cihat et!

Onlara karşı sert ol! (Çünkü dünyadaki sonları, senin elinle azaba uğramaktır. Âhirette ise) **sığınakları ancak cehennemdir. O, ne kötü varış yeri olmuştur!**

10- Allâh, o kâfir olmuş kimseler için Nûh'un hanımıyla Lût'un hanımını bir örnek olarak açıklamıştır.

Bu ikisi, kullarımızdan (Nûh ve Lût gibi) pek değerli iki salih kulun nikâhı altında bulunmaktaydılar; fakat (iman etmeyerek) onlara hainlik ettiler.

O ikisi de Allâh(ın azabın) dan en ufak bir şeyle bile onlara faydalı olamadılar. Böylece (kıyamet günü onlara): "(Cehenneme) giren (diğer kâfir)lerle birlikte ikiniz de o ateşe girin!" denilecektir.

Nûh (Aleyhisselâm)ın hanımının hıyaneti, insanlara kocasının deli olduğunu söylemesi, Lût (Aleyhisselâm)ın hanımının hainliği ise, eve gelen misafirleri kötü niyetli kavmine bildirmesidir.

İmâm-ı Dahhâk (Rahimehullâh)dan rivayete göreyse, ikisinin de hıyaneti; Allâh-u Te'âlâ'nın vahiylerini müşriklere ifşa ederek söz taşımalarıdır. Namus bakımından hainlik ise söz konusu değildir, nitekim hiçbir peygamberin hanımının zinaya düşmediği, İbni Abbâs (Radıyallâhu anhümâ)dan rivayet edilmiştir. (Âlûsî)

11- Allâh o iman ermiş olan kimseler için de Firavun'un hanımını bir örnek olarak açıklamıştır.

Hani o: "Ey Rabbim! Cennetteki (manevî) katında benim için bîr ev bina et!

Beni Firavun'dan ve onun (kâfirliğinden. Senden başkasına ibadet ve insanları suçsuz yere cezalandırma gibi kötü) amelinden kurtar! O zâlimler toplumu (olan Kıptî ırkı)ndan da beni kurtar!" demişti.

Rivayetlere göre; hanımı Âsiye'nin Mûsâ (Aleyhisselâm)a iman ettiğini anlayan Firavun, onu cezalandırmak üzere kendisini sırt üstü yatırıp ellerini ve ayaklarını dört kazığa çaktırmıştı. Göğsü üzerine de büyük bir değirmen taşı yerleştirip onu güneşe karşı bırakmıştı. Bekçiler yanından ayrıldığında ise melekler onu gölgelendiriyordu. İşte o sırada bu âyet-i kerîmede zikredilen duasını yapınca, Allâh-u Te'âlâ ona cennette inciden yapılmış olan köşkünü açıp gösterdi ve ruhunu İliyyîn'e yükselterek onu o azaptan kurtardı. Artık o taş ruhsuz bir beden üzerinde kala kaldı.

Bundan anlaşıldığına göre; sıkıntılı anlarda Allâh-u Te'âlâ'ya sığınmak ve O'ndan kurtuluş istemek, salihlerin sîretinden ve nebilerin sünnetindedir! Âsiye (Radıyallâhu anhâ)yı metheden bazı hadîs-i şerifler vardır. Nitekim İbni Abbâs (Radıyallâhu anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîsi şerifte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): "Cennet ehlinin kadınlarının en üstünü; Huveylid kızı Hadîce, Muhammed kızı Fâtîma, Firavun'un hanımı Mûzâhim kızı Âsiye ve İmrân kızı Meryem'dir! Âişe'nin diğer kadınlara üstünlüğü ise; tiridin, diğer yemeklere üstünlüğü gibidir!" buyurmuştur. (Ahmed ibni Hanbel el-Müsned, No: 2668, 4/409; Buhari. Enbiyâ: 33. No: 3230,3/1252)

Taberânî'nin, Sa'd ibni Cünâde (Radıyallâhu anh)dan rivayet ettiği diğer bir hadîs-i şerifte de Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): "Cennette Allâh bana, İmrân kızı Meryem'i, Firavun'un hanımını ve Mûsâ (Aleyhisselâm)ın kız kardeşini eş olarak vermiştir!" buyurdu. (Âlûsî)

12- İmrân kızı o Meryem'i de (Allah müminler için bir örnek yapmıştır) **ki; o, avret yerini** (nikâhlı-nikâhsız helâl ve haram olan her türlü birleşmeden) **korumuştur da Biz ruhumuz** (olan diriltme sıfatımız)**dan onun içerisine üfle**(yerek, rahminde İsâ (Aleyhisselâm)ı varet)**miştik.**

Böylece o (Meryem), **Rabbinin** (İdrîs (Aleyhisselâm)a ve diğer peygamberlere indirmiş olduğu sayfalarda bulunan) **kelimelerini ve** (Tevrat, İncil, Zebur gibi) **kitaplarını doğrulamıştı ve ibadete devam edenlerden biri olmuştu!**

KUR'ÂN'I MECÎD
VE
TEFSİRLİ
MEÂL-İ ÂLÎSÎ

Mahmud Ustaosmanoğlu